

INICIJATIVA

Za hitnu i detaljnu provjeru uzroka zaraze poljoprivrednog zemljišta, vode i poljoprivrednih proizvoda u naselju Zenik, Rakovica, općina Ilijadža

Na osnovu informacija iz Zavoda za javno zdravstvo FBiH, Federalnog Zavoda za agropedologiju i Federalnog Zavoda za poljoprivredu, koji su izvršili analize tla, vode za navodnjavanje i poljoprivrednih proizvoda u Zeniku, Rakovica, općina Ilijadža, dobijeni su alarmantni nalazi koji zahtijevaju hitnu reakciju budući da se radi o mogućoj pojavi zaraze opasne po ljudsko zdravlje, kao i zaraženom poljoprivrednom zemljištu. Postoji opasnost zaraze širih razmjera obzirom da se poljoprivredni proizvodi iz ovog kraja prodaju i na gradskim pijacama.

Radi se o dijelu Rakovice bez gradskog vodovoda i javne kanalizacione mreže, gdje se lokalno stanovništvo bavi uzgojem povrća i voća, a za navodnjavanje koristi bunarsku vodu. Sistemom podzemnih vodnih kanala zagodenje lokalnih bunara i podzemnih voda prijeti zagodenju akumulacije termomineralnih voda te pitkih podzemnih voda Ilijadže kao jedne od najraznovrsnijih geoloških sredina BiH i šireg regiona.

Pokrećem inicijativu da se hitno istraži i otkloni uzrok zaraze poljoprivrednog zemljišta i vode ovog lokaliteta, za koje nalazi pokazuju da potječe od odlaganja animalnog otpada u okoliš, uginulih životinja, fekalnih i tehnoloških voda, i molim da nadležne inspekcijske službe u skladu sa Zakonom o poljoprivrednom zemljištu ("Službene novine Federacije BiH", broj. 52/09), kao i ostale institucije kojima je u nadležnosti sigurnost hrane i zdravlje ljudi po hitnom postupku:

- izvrše provjeru zakonitosti rada farme pilića OSPD Begović, Zenik bb., provjere zbrinjavanja uginulih životinja, animalnog otpada i gospodarenje kokošjim gnojem obzirom da na ovom lokalitetu ne postoji sistemska odvodnja tehnoloških, fekalnih i oborinskih voda;
- izvrše provjeru da li postoji potpuna dokumentacija za izdavanje rješenja za upis u registar odobrenih objekata u Ministarstva privrede kantona Sarajevo (prethodna vodna saglasnost, vodna saglasnost, vodna dozvola i okolinska dozvola);
- da se izvrši provjera odobrenja za držanje i napasanje stada ovaca u naselju Zenik; provjeri postojanje propisno izgrađenih objekata za držanje ovaca, odlaganje ovčjeg gnoja i uginulih životinja; provjeri da li postoji suglasnost vlasnika privatnih imanja o napasanju stada;
- provjeri stanje individualnih septičkih jama u naselju Zenik i nalože mjere njihovog saniranja;
- izvrše uzorkovanje tla i vode oko farme i poljoprivrednih površina u naselju;
- izreknu mjere sankcionisanja eventualnim počiniocima i preduzmu mjere dekontaminacije.

OBRAZLOŽENJE

1. Ministarstvo privrede kantona izdalo je pravnom subjektu OSPD Begović Zenik bb, rješenje o upisu u registar objekata broj 07-06-24-6757, pod rednim brojem **59.**, dana 06.08. 2013. godine, na kome стоји напомена: Utvrđeni nedostaci. Rok za otklanjanje 3 mjeseca.

Pod rednim brojem **58.**, ovom pravnom subjektu izdato je i drugo rješenje sa istim brojem: 07-06-24-6757, istoga dana 06.08. 2013., na kome nije navedena napomene da su utvrđeni nedostaci.

Napominjem da su ovom pravnom licu u više navrata odobrena sredstva za poticaje tokom 2013. i 2014. u iznosu od ukupno **22.128,62 KM.** Za 2015. podaci još uvijek nisu ažurirani.

Definirati o kojim se nedostacima radi te izvršiti provjeru da li su nedostaci otklonjeni.

Izvršiti provjeru da li u ovom predmetu postoje elementi korupcije.

2. Obzirom na stepen zaraženosti ovog lokaliteta osim provjere zakonitosti rada farme pilića potrebno je provjeriti odobrenja i ostale uslove držanja, napasanja stada ovaca, objekata za čuvanje ovaca i odlaganja uginulih životinja i životinjskog otpada.

Stanovnici naselja Zenik su se u više navrata obraćali poljoprivrednoj i veterinarskoj inspekciji, prijavljivali uginule životinje u lokalnom potoku i napasanje na privatnim imanjima. Inspekcije nisu ustanovile nikakve nepravilnosti niti protiv zakonite radnje sa obrazloženjem da na dan izlaska inspektora na teren stado nije zatečeno i da su ovce zdravstveno ispravne. Ove inspekcije nisu izvršile detaljnije istrage uslova za držanje ovaca, nisu izvršile uzorkovanje zemljišta i vode, a time niti riješile problem ovdašnjih stanovnika. Stado je kontinuirano prisutno i nedopušteno se napasa na privatnim imanjima i među kućama mještana.

3. Provjeriti stepen zagađenja čiji su uzrok individualne septičke jame, te donijeti hitne mјere sanacije i dekontaminacije terena uzevši u obzir sve gore navedene potencijalne izvore zaraze.

prof: Aida Baćić